

MVCRX066QXN7
prvotní identifikátor

odbor archivní správy a spisové služby
Nad Štolou 3
170 34 Praha 7

Č. j. MV- 23406-1/AS-2022

Praha 27. ledna 2022

Stanovisko odboru archivní správy a spisové služby k zakotvení textové vrstvy do vyhotovovaného dokumentu v digitální podobě

Dne 1. února 2022 nabývá účinnosti ustanovení § 16 odst. 5 vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby (dále jen „vyhláška“), ve znění pozdějších předpisů, v následujícím znění:

„Pokud veřejnoprávní původce vykonává spisovou službu v elektronické podobě v elektronickém systému spisové služby, musí jím vyhotovovaný statický textový dokument v digitální podobě nebo statický kombinovaný textový a obrazový dokument v digitální podobě obsahovat strojově čitelný text (textovou vrstvu), a bylo-li příslušné schéma XML stanoveno národním standardem, také metadata ve formátu XML. Veřejnoprávní původce zajistí soulad obsahu dokumentu ve výstupním datovém formátu s obsahem strojově čitelného textu a metadat ve formátu XML. Věty první a druhá se nepoužijí v případě, je-li dokument určen pouze pro komunikaci mezi informačními systémy.“

Toto ustanovení sleduje dva cíle

I. Textová vrstva jako součást plnohodnotného digital born dokumentu

První část novelizovaného ustanovení určuje veřejnoprávním původcům, kteří vedou spisovou službu v elektronické podobě v elektronickém systému spisové služby, povinnost vytvářet vlastní statické textové digitální dokumenty či digitální statické dokumenty s kombinací textu a obrázku s textovou vrstvou. Ministerstvo vnitra navrhlo výše popsanou úpravu vyhlášky z praktických důvodů, zejména, aby usnadnilo přístup k dokumentům osobám se zdravotním postižením, zefektivnilo zpracovávání dokumentů zejména po technické stránce a zamezilo původcům vykonávajícím spisovou službu v elektronické podobě nesprávným způsobem vytvářet digitální dokumenty (bez textové vrstvy). Předmětné ustanovení vyhlášky se nevztahuje na doručené digitální dokumenty, na dokumenty vzniklé před účinností novely a na strojovou komunikaci informačních systémů mezi sebou (prostřednictvím datových vět apod.).

Shora popsané digitální dokumenty opatřené textovou vrstvou umožňují osobám se sníženou schopností zraku využít speciální software, jehož pomocí si zpřístupní

předmětný dokument zasláný správním orgánem např. do datové schránky osoby se sníženou schopností zraku či takové osobě umožní zpřístupnit zveřejněný dokument vyvěšený např. na úřední desce správního orgánu, jejíž obsah musí správní orgán zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup, tzn. na webových stránkách úřadu.

Digitální dokumenty vytvořené bez textové vrstvy neumožňují osobám se zdravotním postižením přístup k úředním dokumentům a původce, který je vytváří, porušuje Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením a brání prosazování zásad governance accessibility uplatňovaných Evropskou unií.

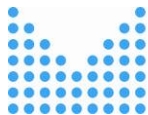
Nesprávně vytvořené digitální dokumenty způsobují následné řetězení chyb v rámci životního cyklu takových dokumentů a mohou původce dovést až možnému přestupku podle § 74 odst. 9 písm. a) zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů: „v rozporu s § 63 nevykonává spisovou službu“, za něž je možné uložit pokutu až do výše 200 000 Kč.

a) Příklad správného postupu při tvorbě vlastního digitálního dokumentu podle ust. § 16 odst. 5 vyhlášky

Osoba zpracuje v elektronickém systému spisové služby, jenž je v souladu s právními předpisy z oblasti spisové služby, text v textovém editoru (tj. vytvoří verzi dokumentu) a předá jej v souladu se spisovým řádem původce, v rámci elektronického systému spisové služby, ke schválení a následnému připojení kvalifikovaného elektronického podpisu a kvalifikovaného elektronického časového razítka a k provedení konverze do výstupního datového formátu (v tomto případě dle § 23 odst. 2 vyhlášky - do datového formátu PDF/A) oprávněné úřední osobě. Po provedení všech úkonů oprávněnou úřední osobou je vytvořen „digital born“ dokument s textovou vrstvou. Pokud tedy původce vykonává spisovou službu řádně, nepřinese mu první část nového ustanovení žádnou změnu. Také, když původce k jím vyhotovenému dokumentu (komponentě), která je v souladu s novým ustanovením, připojí doručené nebo skenované přílohy (dokumentů, které nevyhotovil nebo je vyhotovil před účinností novely), je takovéto chování s ustanovením § 16 odst. 5 vyhlášky konformní.

b) Příklad nesprávného postupu vytváření vlastního digitálního dokumentu

Osoba zpracuje písemný text v textovém editoru, poté jej vytiskne a předloží k posouzení a připojení vlastnoručního podpisu oprávněné úřední osoby. Osoba vytvořila dokument v analogové podobě (tj. listinný dokument), z něhož následně, prostým skenováním, vytvoří „digitální dokument“, který ale neobsahuje textovou vrstvu. Tento nesprávně vytvořený otisk analogového dokumentu poté vloží do elektronického systému spisové služby. Uvedený dokument postrádá textovou vrstvu i kvalifikovaný elektronický podpis a kvalifikované elektronické časové razítko.

Nesprávně vytvořený vlastní digitální dokument nebude možné zákonným způsobem vyřadit v rámci skartačního či mimo skartační řízení.

II. Metadata ve strojově čitelném formátu jako základ částečné automatizace evidence doručených dokumentů

V případě metadat ve formátu XML nové ustanovení vyhlášky a jeho následná předpokládaná implementace do Národního standardu pro elektronické systémy spisové služby (dále jen „NSESSS“) umožní snížení stávající chybovosti způsobené ručním zadáváním některých evidenčních údajů do elektronického systému spisové služby a povede k vyšší efektivnosti práce podatelů. Druhá část § 16 odst. 5 vyhlášky předpokládá používání datového formátu PDF/A-3 a vyšších, které umožňují vkládat datovou strukturu ve formátu XML, bude-li jeho schéma NSESSS stanoveno.

Ing. Tomáš Kalinec
vedoucí oddělení
pověřen řízením odboru